

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

в Австро-Угорщині: на цілий рік 16 кор.,
на пів року 8 кор., на чверть року
4 кор., на місяць 1 кор. 50 сот.
в Росії: на цілий рік 8 карбованців, на пів
року 4 карб.
в інших державах: на цілий рік 82 ер.,
на пів року 16 ер.

Передплата на „Буковину“ разом із тижневиком „Руска Рада“

на цілий рік 18 кор. (вг. 9 рублів або 84 ер.)
а на пів року 9 кор., вг. 4-50 р., або 17 ер.
Поодинокі числа 10 сотиків.

БУКОВИНА

Виходить кождої середи, п'ятниці і неділі.

Редакция, адміністрація і експедиція

„Буковини“

в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.

Ч. телефону 176.

Адрес для телегр.: „Буковина — Чернівці“.

Оголошення приймає ся по 20 сот. від стрічки. „Надіслане“ по 40 сот. від стрічки. При частійших замовленнях відповідний рабат. Рекламці неонечатані вільні від порта. Рукописи ввертає редакция лише за попереднім вастереженням і залученням належності почтової.

В справах редакційних можна устно порозумівати ся що дня від 9—10 рано і 2—3 по пол. крім неділі і свят.

Страйк у Валяві.

З певного й вірогідного жерела одержуємо слідуєчі інформації:

В селі Валява кімчанецького повіту вибух страйк двірських робітників. Валява належить до Вірменина Якубовича (відомого своїми феодалними поглядами, що мужик — худоба) а держить у ній посесию жид Меч. Причина страйку чисто економічна, зв. назва платня. Досить сказати, що дорослий робітник бере за нинішню горячу днину 1-20 кр., а жінки і челядь 40—50 сот. Крім того посесор завів при виплаті таку дивну практику, що за першу половину тижня платив в неділю рано, за другу в неділю по полудни, при чім під всякими претекстами обтягає кождому робітникови по кільканайцять сотиків. Можна уявити собі, яке огірчене панувало між робітниками, особливо молодшими, коли посесор не хотів виплатити їм і той нужденний заробок в цілости! Супроти того мужики застановили роботу, а делегати вислані до посесора заявили йому, що жадають для дорослого робітника 2 кор. дневної платні, для жінок і челяди по 1-80 кр. Жид навіть слухати не хотів про такі умови і сейчас сировадив з Лашківки людей на роботу. Однак лашківські люди, перевідавши, що є на ділі, вернули ся до дому, а розлючений посесор поїхав до Кіцманя і привіз відти під охороною жандармів 64 робітників. Більша половина сих людей не хотіла однак причинити ся до зломлення страйку своїх братів і вернула ся назад, але 30 їх, що найтемніших, остали ся на роботі, працюють під жандармськими багнетами та насмівають ся з валявських страйкарів.

У виду того зовсім зрозуміле й оправдане огірчене валявських людей, тим більше, що самі сторожі безпеченства, замість успокоювати нарід нелюдським поведенням, причиняють ся тільки до його роздражненя. Так пр. жандарм з кімчанецького постерунку (імени його, на жаль, не знаємо) трутив на землю вагітну жінку Єлену Кошман, яка тепер лежить недуже, так що треба було спроваджувати до неї лікаря. Свідни сего нелюдського поступку жандарма: Марія Лукіяничук, Єлена Корель, Іван Семенюк Василя. Крім того без жадної причини і законної підстави вняли два жандарми з валявським двірником до льокалю тамошньої „Січі“ і забрали січову трубку. Чи ся трубка була для органів безпеченства справді така грізна, що вони мусли без дозволу дотичної влади бушувати за нею в січовім льокалю, се полишаємо кождому його власному осудови; що однак таке поведене дотичних органів може тільки розбурхати і спровокувати нарід, се певно.

На страйковім терені був посол Іля Семака, до якого відніс ся нарід з повним довірем. Він успокоював людей та інтерв'ював у старостів.

Подаючи отсі голі факти, ми здержуємо ся на разі з всякими увагами. З своєї сторони можемо тільки вівзати страйкарів, щоб не дали спровокувати ся до жадних ексцесів, але мирним способом старали ся наклонити страйколомів до занехання роботи.

Шеста краєва конференція буковинського учительства.

Як вже доношено, зачала ся у вівторок шеста конференція буковинського учительства під проводом краєвого інспектора Омеляна Поповича в присутності 36-ох делегатів зі всіх повітів Буковини і майже всіх повітових інспекторів. Зі сторони правительства явив ся в заступстві краєвого президента радник двору Фекете, з краєвого відділу віце-маршалок др. Смадь-Стоцький і член відділу краєвого др. Лупу. Председатель Омелян Попович повтав зібраних в трьох краєвих мовах і виголосив таку бесіду:

„Вітаю сердечно панів інспекторів і поважних членів конференції та запрошую їх до живої участі в наших нарадах під клячем: Всею для народу, для краю і держави. (Живі оплески.) Отсим начеркнув я в головнім ту задачу, що припала краєвій конференції учительській: Найближшою метою єї єсть подвигнене краєвого шкільництва. Коли підчас нарад виявить ся навіть, що ще багато, дуже багато треба зробити на тім полі для його подвигненя і поступу, то все-ж таки кождий неупереджений обсерватор діяльності шкільних властей, краєвого заряду і самого учительства мусть признати, що ті всі чинники зробили, що могли найбільше для розвитку нашого шкільництва. Коли тільки глянути трохи назад, коли взяти в руки лиш кілька дат за такий короткий час, який проминув від останньої краєвої конференції учителів, т. є. від 6 дт, покаже ся, що в наших краєвих шкільництвах зазначив ся поступ, про який можна спокійно згадати. Коли в році 1901 нараджувала ся 5. краєва конференція, було 365 публичних шкіл з 1007 класами і стільки-ж учителями, згідно учительськими. В р. 1906 маємо — правда, після нової статистики, яка всі філіали, експозитори і класи меншостей зазначає яко самостійні школи — 456 публичних шкіл з 1618 класами і 1680 учительськими силами. Отсе стан нашого шкільництва з 31-го грудня 1906. Означає він поступ, значний поступ в числі шкіл, особливо-ж в числі клас (о 60 проц.) і учительських сил (о 66 проц.). Також число дітей обов'язаних до шкільної науки зросло природно. В році 1901 виказувала статистика 99.869 дітей обов'язаних до шкільної науки, в р. 1906 вже 170.000. Число дітей, що ходили до школи, виносило 1901 р. 80.705.

В 1906 р. 107.905. Се значить приріст о 21 проц. Число розвинених дітей, які не ходили до школи, виносило в 1901 р. 15.451. Се число зменшило ся з кінцем минулого року на 7.610, то зв. о 50 проц. Мимо сих відрадних чисел, які я щойно навів, найважнійшою точкою нарад буде справа впису і ходженя до школи дітей. Бо якраз отсе питане становить найбільшійшу точку в буковинськй шкільництві. Тому й зовсім зрозуміло, що шкільні власті якраз отсю точку поклали на перше місце дневного порядку. В тісній звязи з сим питанем стоїть друга точка нарад, що відносить ся до опіки над дітьми та приміненя її до краєвих обставин. Не сам модерний напрям в століттю дитини спонукав шкільні власті покласти сю точку на дневий порядок. Ні! З великого числа заведень для добра молодіжи — від домів для немовлят до студентських бурс — найбільше їх, з виїмком кількох диточих городів, у нас зовсім не має! Для молодіжи в віці обов'язаних до шкільної науки маємо лиш дуже небогато помічних товариств; про фізичний і духовий розвиток дитвори перед віком обов'язаним до школи, ані в самім тім віку, ані для старшої у нас майже не дбаєть ся. Ся обставина має певно шкідливі впливи на працю наших народних шкіл; для того учительство мусть з свого боку ужити всіх сил, щоб причинити ся до заснованя згаданих заведень.

Але в нашім краю, що виказує такий великий процент анальфебетів, конечно є опіка над дітьми не тільки в наведенім напрямі; дітей треба хоронити також проти їх родичів і опікунів. (Живі оплески.) Отсе опіка тут в краю потрібніша далеко, як не в однім вишнім напрямі. (Оплески: цілком слушно.) Але Буковина се також край бідноти, мимо тих великих сварбів, якими поблагословила її природа. Ся обставина є рішучо не без впливу на успіхи науки по наших школах і тому їх треба узглядити. Дальше рівно важне питане поставлено на дневий порядок учительської конференції: питане, як вести науку мови в народних школах. Піднесено питане, чи не треба би закинути стару все ще по народних школах уживану методу науки мови, чи не треба би скінчити ту теоретичну науку з многими правилами і дефініціями, які дитина ледви чи розуміє а які учителям приносять несказаний труд, і повести сю науку на зовсім нові шляхи; чи не треба би теоретично-граматичну методу перемінити на живу науку, що веде до практичної цілі, якої вимагаєть ся від народної школи, т. є. до зрозуміня і вірної передачі чужих і власних думок словом і письмом. Що до сего, мій поважаний панове, маєте подати свою раду.

З такого самого мотиву поставити предмет на місце слова, замінити науку порожних слів реальною наукою, впливає також дальша точка нарад, т. є. питане про наукові средства по наших народних школах. Погляд се відразу доназ

Табулярні добра і двірські обшари на Буковині.

Розвідка дра В. Дугчака

(Дальше).

Позаяк-же власть держави не була ще добре розвинена і зорганізована, власники великих посілостей захопили в руки на своїх т. зв. двірських округах, що обнимали їх домінальні та під їх звертною власністю стоячі рустикальні посілости, низшу юрисдикцію, яку виконували або при помочи своїх господарських урядів або при помочи спеціальних окружних судом признаних політичних урядників, знаних між буковинськими мужиками під назвою „мандаторів“. Почни до сего дано введене в життя Мосейнського кривого патенту для посідованя з р. 1781. Сей патент признав власникам великих посілостей на Буковині супроти своїх підданих задля удержання і забезпеченя існуючих відносин між ними певну власть примусову і карну, яка їм давала право карати арештом і роботами до 8 днів, ба навіть побивати булами.

Крім того двірським декретом з 24. падолиста 1808 повшнено власникам великих посілостей в обсягу їх округів двірських виконуване поступованя в справах неспірних т. зв. „справах шляхотного судового уряду“; за то право розсудженя цивільних спорів підданих між собою було на Буковині застережене завжди краєвим місцевим судам, не як в Галичині органам панського судівництва.

Врешті політичний карний суд і поліція управління, позіція місцева, промислова і лісова — опинили ся в першій інстанції без обмеженя в руках власників великих дібр на їх округах двірських; начальники

сільських громад ділали при тім лиш яко помічні органи ділчів.

Всі ті правно-публичні політичні управління власників великих посілостей (т. зв. юрисдикція) творили істотний зміст двірської власности — домінію — в технічній змислі; значить ся, двірськими були не всі, але тільки ті домінальні посілости що з їх власністю і посіданем лучила ся власть юрисдикційна. Се треба вже на отсім місці зазначити.

Всі дотепер начеркнені правні відносини, що були підставою упривілейованого становища власників домінальної землі, мали отже головне значіне тому, що з одного боку відносини власности і тягарів домінальних посілостей були записувані в табулі, а з другого, що власники просторих домінальних посілостей одержували правно-публичну власть юрисдикційну. В такім виді видержали вони також і революційну бурю 1848 р., яка розірвала панський-мужичків відносини, вирівнала правні ріжнїці між рустикальною й домінальною землею, що коренили ся в тих відносинах, видвинула мужиків на повних власників рустикальної землі і перенесла судівництво та політичну управу виключно на державні власті і політичні громади; помімо того задержали наведені правні відносини ділчів своє значіне, хоч в суті річі ослаблене, ще й дальше в табулі уложений після нового закона та в двірських обшарах, утворених по мысли закону краєвого з 14. падолиста 1865, Вкр. 10.

По сім історичнім перегляді можу звернути ся тепер до властивої цілі, поставленої на початку моєї розвідки.

Передовсім треба зазначити, що мимо того, що патентом з 7. вересня 1848 признано й нешляхтичів

способними до табулярного посіданя, в теорії і в практиці придержувано ся завжди аж до заложеня нової табулі сей засади, що табулярні ділцтва можуть бути тільки такі, що до 1848 були домінальні, а жадним чином рустикальні посілости та що нові ділцтва можна творити виключно з колишньої домінальної землі.

Незвичайно поучаючим прикладом до сего служить спосіб новоутвореня табулярного тіла Новоселиця, посвідчений судовим протоколом з 15. падолиста 1867 якого, віднісє находит ся в книзі грамот суду краєвого в Чернівцях том 48, sub pag. 392.

З сего протоколу виходить ясно, що нове ділцтво Новоселицю, або т. зв. Нижні Стройвці, утворено тільки з давньої домінальної землі, а рустикальні ділцтва, находячі ся в посіданю власника сего ділцтва відзначено узятій масі також жадних краскою для відріжненя від домінальних ґрунтів.

Коли-ж 25. липня 1871 видано закон о ґрунтовних книгах та оголошено, що його обов'язуюча сила залежить від краєвих законів о закладаню ґрунтовних книг, треба було ближше розібрати питане що до дальшої судби табулі.

Се питане рішене без виїмка на користь дальшого істнованя табулярних дібр. Раз тому, що виданий закон о ґрунтовних книгах піддержував принципіальні основи табулі і яко найважнійшу новість мав на меті доповнити ґрунтовні книги картою стану посіданя, а по друге, що табулярні добра осягнули на підставі основних законів з 1861 і 1867 в наслідок упривілейованого права виборчого їх власників визначне політичне значіне.

В тім напрямі постановив § 3. обов'язуючого для Буковини закона з 8. марта 1873, Вкр. 23, що всі добра, які були записані в існуючій тоді табулі,

і чим більше поглядівих средств в народній школі, тим лекший і скорший поступ, тим триваліше всь, що поаде в душу дитини не лиш змислом слуху, але й зору. Яко дальша точка дневного порядку стоять евентуальні внески в справі обов'язків і прав учителів. Отся точка для учителів мабути найважніша, але не менше важна вона також для заряду народних шкіл. (Славно!) Учитель то школа і який учитель така школа. З тих причин шкільний заряд поставив ся точку на дневний порядок і предложив Вам під наради. Се найліпший доказ, що заряд сповнив свої обов'язки супроти учителів і для того не боїть ся обговорення сей точки. Отсе бувби побіжний перегляд тих задач, які ми, поважні панове, маємо виконати. Хочемо приступити до їх розв'язки з тим пересвідченням, що рішення і внески конференції найдуть послух в компетентні місця, про що ми високі власти уклібно просимо. Щоби ми мали одначе право жадати сего, мусимо старати ся, щоби хід конференції був гідний і річевий. Для сего прошу Вас о Вашу поміч. Що до мене можете бути запевнені, що буду додержувати повної свободи слова (*живі описки*) оскільки дебати будуть вести ся в границях предметности і гідного такту. Отсим відкриваю VI. краєву конференцію учителів. (*Живі признам і описки.*)

Радник двору Фекете оповістив, що краєвий президент перешкоджений явитись на конференцію, однак поручив бесідникови заявити в його імя, що він дуже старанно заопікує ся ухвалами конференції. Віце-маршалок др. Стоцький вказав на тяжке фінансове положення краю, спричинене в чималій мірі все зростаючими додатками до краєвого фонду шкільного. Бесідак однак може осявідчити, що край зробити все можливе для вдоволення учительства. По виборі заступником президента директора Ісакевича (Радівці) і секретарями надучителя Сорочана (Красна) і учительки Жанета Пароли (Сучава) приступлено до вибору постійного виділу і до уконститування 5 секцій. До постійного виділу увійшли: надуч. К. Грігоровіч (Дорнаватра), уч. Кісановіч (Чернівці), надуч. К. Давилук (Бергомет), надуч. О. Іваніцки (Мамаївці) і учитель Кіпер (Чернівці). На внесення дел. надуч. Служанського вислано телеграму до цесаря, а на внесення дел. уч. Кіпера ухвалено слідує: VI. учительська краєва конференція висказує своє особливе вдоволення і радість ізза того, що нині вперше на Буковині бувший народний учитель проводить краєвою конференцією яко п. к. краєвий інспектор. Конференція уважає се іменоване пана проф. Омеляна Поповича інспектором краєвим не лише успіхом української нації, але також успіхом цілого австрійського еманципуючого ся учительства. У віторок по обіді і в середу рано радили секції і постійний виділ, а в середу о 4. год. було друге пленарне засідане.

Промова посла д-ра Кирила Трильовського в державній Раді 22-го липня 1907.

(Далше).

Мої панове, я чув від одного товариша з польського людського товариства, що др. Кошіш як особа має бути дуже порядний чоловік. Як однак ся порядність годить ся з такими виборчими пахрайствами, се може сказати лиш нам товариш др. Грос з своїм виразом: *moral insanity* (*Голос: Др. Кошіш про те місто не знає*). Можливо, що він нічого не знає, однак він знає, що йому бракує гроші з кишені. (*Веселіть*). Я не завиждую ані д-рови Кошішерови, ані д-рови Чайковському, якого ушасливлено рефератом про вибір Кошішера.

Я вже згадував, що головною задачею політичних органів в Галичині є приготувати будучі вибори. (*Оклик: Так є!*) З того виходить, що вони зверта-

ють увагу передусім на такі народні організації, котрих цілю є національне і культурне піднесення народу. Такою організацією у Русинів є від 7 років селянські пожежні і гімнастичні товариства „Січі“. Та ненависті польської шовіністичної преси і польської бюрократії супроти „Січі“ має ще нинішній, а саме історичний підклад. „Січю“ називав ся укріплений табір українських козаків, сей центр уєх змагань українського народу до свободи, котрий відіграв визначну ролу в борбі України з польською шляхотчиною. Нинішні „Січі“ мають ниніше, цілком відмінне, чисто культурне значіння.

Згадані січові товариства знаменито сповняють своє задане; се найліпше видко по ремунараціях з боку товариств забезпечень за ратоване в часі пожежарів. З початком 1904 р. починають ся офіційні переслідування з боку п. к. галицьких адміністраційних властей. Цілий ряд тих товариств розв'язано, або застановлено в діяльності та заборонено носити бярвні бинди, як товариські відзнаки, та дерев'яні топірці. (*Голоси: держава є небезпечна!*). Отсе (*показуючи сикожовту стяжку*) є небезпечне оружє, загрозуюче Галичині. (*Веселіть*). Одним одніським указом з 9. мая 1904. спинило косівське староство діяльність 13 Січей в косівським окрузі. Против сього внесено численні рекурси, але вони вже три роки лежать неполаджені. Що-ж роблять урядники намістництва? Пощо вони там сидять і загортають гроші з державної каси? Найцікавіше для правників є в сім ділі те, що на містництво не дозволило на засноване нових Січей у тих місцевостях, мотивуючи се тим, що треба вперед ждати на поладжене рекурсів в справі заснованих товариств. (*П. Пермерсторфер: Се аргумент ся вираз ному рішенню державного трибуналу!*) Що в нас значить державний трибунал!

Щось подібного стало ся в багато нинішніх случаях, а всі інтерпретації, ургенції і т. д. позістали без успіху.

Розуміє ся само собою, що заборона ношення відзнак товариства є зовсім неоправдана, бо закон о товариствах забороняє ношене відзнак лиш політичним товариствам. Та адміністраційні власти в Галичині виняшли ниніше дорогу. Вони забороняють ношене відзнак на основі „кавчукового“ патенту з року 1854. Вправді вносять ся рекурси, але їх не узяли до уваги або зовсім на них не відповідає ся. Між тим правильно карає ся сотки, ба тисячі мужиків за ношене відзнак гривною або арештом. В самім повіті Надвірня засуджено минушого року звиж 400 селян. В розпущі з причини тих нечуваних надужит вислали селян в осени минушого року з вісьмох найбільше гнетених повітів депутатню під моїм проводом — тогді то об'їхував пан Абрагамович тут нашу депутатню — в тій цілі, щоби пожалувати ся перед президентом міністрів і перед міністром внутрішніх справ. Се однак мало лиш сей успіх, що лиш в однім одніським оселі, Саджавці надвірнянського повіту, де 36 мужиків грозили карі довшого або коротшого арешту — сі карі пропущено. Впрочім так само практикує ся дальше і тисячі мужиків засуджує ся за ношене відзнак все або на кару арешту або на грошеву гривню. В той спосіб поступає ся не тільки тоді, коли на лентах є написи, але також тогді, коли на них нема ніяких написів і не мож сконстатувати, чи ленти є відзнаками товариства чи ні. Ось побачите зараз панове, два того рода случаи.

Один відносить ся до Михайла Маршалюка з Корнича, якому намістництво записало в дорожні ласки грошеву кару з 20 кор. на 10 кор., другий до Николі Пигуляка з Річки, котрий не мав такого щастя і йому намістництво рескриптом з 5. марта 1906. ч. 15495 засуд на кару грошеву в квоті 40 К затвердило. (*Слухайте!*) Міг би дехто спитати: „Чому не вносите відповідних просьб о позволене ношення відзнак?“ Та, мої панове, абстрагуючи від того, що того рода просьби не є передвиджені і не можна-ж бути більше папским, як сам папа — на того рода просьби не

Та на жалі, сей засади не узяли до уваги в практиці, вже почавши від заложення нової табулі.

Вже при оходженю стану маєткового табулярних тїл гіпотечних не устальовано в більшости случаях характер ґрунтів приналежних власникам табулярних посілости, той власне, чи вони були колись домінікальні чи рустикальні; противно: всі посілости ґрунтові, що-до яких їх власники вказали ся аркушами посіданя і податковим катастром, були без застереження признані яко табулярні тїла гіпотечні, навіть в тих случаях, коли самі власники підносили рустикальний характер поодиноких ґрунтів — як се видно пр. з протоколу доходження що до табулярного добра Горішній.

Не досить того, навіть по заложеню табулі парцелі, що находили ся в ґрунтових книгах і належали до власників табулярних дібр, приписувано на їх внесок без дальших доходжень до тїл табулярних.

Отся судово практика признана вже Р. М. С. з 13. липня 1877. ч. 9177 неслухною, довела до того результату, що теперішня буковинська табула помістила не тільки колишні домінікальні землі — яка творила ділцтва попередньої табулі — але й найбільшу часть рустикальної землі, приналежної табулярним власникам, і щойно через се в декотрих случаях причинила ся до осягнення упривілейованого права виборчого власників табулярних дібр до сойму і державної Ради.

Що така практика не відповідає цілям табулі і не має ніякої законної підстави, про се хіба не може бути сумніву.

дістає ся ніякої відповіді, або если позволено в поодиноких случаях носити відзнаки, то виключно лиш при пожежі, а се зовсім природно значить тільки, що нічо. Так наприклад „Січ“ в Коломиї, де я сам є кошовим, внесла ще перед двома літами просьбу о позволене носити відзнаки, то так аж до сей хвилі нема ніякої відповіді. (*Слухайте, Слухайте!*)

Мої панове! В східній Галичині існує звиж 400 „Січей“. Коли возьмемо пересічно на одну „Січ“ 50 членів, то маємо вже поважне число 20.000 Січовиків.

Всі ті члени дуже добре знають, що польські „Соколи“ можуть носити спеціальні уніформи. Ви читали в часописах, що на відбутім недавно сокілським святі в Празі 16.000 людей мало однакові уніформи, а 20.000 наших мужиків бачить, якіх страшно переслідує ся за ношене поединчого закрашеного воєняного платка!

Можете отже собі уявити, мої панове, яку силу гніву, злості і ненависти виплекали політичні власти Галичини в простодушних серцях мужиків своїм безглуздом, безсердечним і глухим поступованем. Се така підлота, така мерзенність, з якою навіть найліпші, найспосібніші бесідники з польського шляхотчиною клубу не потраплять очистити галицької адміністрації.

Посол др. Грос висказав в своїй знаменитій промові думку, що може спустити ся хіба на одних суддів в Галичині. Я йому тогді відповів: „Тільки не в східній Галичині!“ Мої панове! Таж се прецінь публична тайна в східній Галичині, що від часу панования президента вишого суду краєвого в Львові пана Тхуржницького справедливість в східній Галичині стала на службу політиці шляхти. (*Слухайте, Слухайте.*) В всіх карних процесах, що мають національний або класовий підклад, грає найважнішу ролу „наказ з гори“. Пан Тхуржницький не має навіть на стілько приличности, щоби не вислати впрест циркулярів, в який спосіб має ся трактувати якусь справу політичної провини. Коли минушого року січовий рух за реформою виборчою в східній Галичині став в повнім розпущі, тогді він вислав до всіх судів циркуляр, в яким ждав, щоби всі карні справи, що відносять ся до вічевого руху, як найскорше залагоджувано і предклядано вишій власти спеціальні о сім реляції.

Се, природно, був острый наказ з бичем, який панове судді зрозуміли дуже добре. Сотки людей засуджено за найменшу прикличку переступу закона о зборах переважно на карі арешту.

Як звісно, за преступ сього закона може бути караний сей, хто устроїв збори без повідомлення, або публичний похід без позволення.

Панове судді в Коломиї скоротили цілу історію: за устроюючих демонстраційний похід уважали вони тих, що йшли в перших рядах. Одного хлопця з Волчковаця уважано за устроюючого похід, і на арешт засуджено тому, що він ніс таблицю з написом: „Най живе загальне право голосованя“ (*Слухайте!*). Тепер я сам приходжу на чергу: Дня 31. грудня 1905. я реферував в Березові вижнім печейницького повіту на величавім вічу в stodolі про загальне право голосованя. Тогді був страшний мороз. Віче тривало три години і по скінченю пійшов я до сусідньої хати, щоби загірті ся та покрити ся кількома олівками і куснем сира. Там, в тій хаті, сиділо з 20 селян, що також гріли ся, курили люльки і розмивляли зі мною.

Мої панове! Впрямом коломийського відкличного сенату з 19. III. 1906. признано мене виноватим, будьто я по величавім, заповідженім у властей вічу, устроїв друге віче при сирі та олівках, про яке не дав знати властям. Засуджено мене за се на 15 К. (*Оклик: нечудно!*) Другий реферат, що разом з мною на тім „вічу“ йв олівки дістав 8 днів арешту та мусів їх також виїсти до кінця. (*Слухайте!*) Так добре розуміють ся наші судді на „вінках“ з гори, коли відстануть їх від п. Тхуржницького.

(Далше буде.)

мають бути яко табулярні тїла гіпотечні внесені в спеціальні викази, а сі всі разом мають становити одну головну книгу, т. є власне нову краєву табулу.

З сих постанов закона як також з постанов § 4. МР. з 8. мая 1873. Вад. 26, що відносить ся до утворення й обсягу діляна краєвої комісії, виходить ясно, що нова засновуюча ся табула так само як попередня була призначена тільки до випису колишніх домінікальних ґрунтів, яким відповідали ділцтва попередньої табулі, а колишні рустикальні ґрунта не могли бути внесені до табулі навіть способом дописана до якогось табулярного добра.

Що се закінчене вірно, виходить також з порівняня постанов що до табулі § 3 закона о закладанню книг ґрунтових для Буковини з відповідними нормами того самого закона для Чех, Моравії, Шлеску, Долішньої й Горішньої Австрії.

Сі закони о закладанню ґрунтових книг містять в собі іменно спеціальну постанову, силою якої при закладанню або по заложеню нової табулі вільно до табулярних книг приписувати рустикальні недвижності тільки відписуючи рівночасно табулярні ґрунта о рівній силі податковій і постаравши ся о дозвіл краєвої власти і краєвого виділу.

Обставина, що сей спеціальної постанови буковинський закон о закладанню ґрунтових книг не має, веде а contrario до закінчення, що на Буковині взагалі не вільно законом розширювати обем табулярного тїла гіпотечного, приписуючи до него колишні рустикальні ґрунта.

За то-ж — практика, яка кожного часу дозволяє на роздроблене табулярних тїл через відписане поодиноких табулярних парцелі і приписане їх чи до нинішніх тїл табулярних чи до відповідних ґрунтових книг, або врешті через перенесення цілих тїл гіпотечних з табулі до місних і ґрунтових книг дотичних громад катастральних, така практика вповні основана постановами обов'язуючого на Буковині краєвого закона з 2. жовтня 1868 Вжр. 15.

Сам законом позбавлено обов'язуючої сили всі до того часу важні закони і розпорядки, які обмежували свободний оборот ґрунтами; кожний власник осягнув необмежене право розпоряджати ся своєю ґрунтовою посілстю в цілости або частинами без дозволу власти, на скільки відносини приватного права не стоять сему на перешкоді.

Через се страшно без сумніву обов'язуючу силу в цілій своїй основі міністерське розпоряджене з 30. червня 1858, Вад. 100, яке обов'язувало підчас виданя наведеного закона і обмежувало роздроблене табулярних тїл, постановляючи, що для кожного роздробленя тїла табулярного треба мати дозвіл краєвої власти, а значить без такого дозволу не можна ані відписати ані дописати складових частий табулярних дібр, ані утворити для них нові викази чи то в самій табулі, чи в якій ґрунтовій книзі.

(Далше буде.)

Політичний перегляд.

Осіння сесія соймів.

В неділю і понеділок рада міністрів, в якій взяли участь всі міністри з винятком міністра справедливості Кляйна, нараджувалася в справі осінньої сесії соймів. Результатом нарад є скликання більшої частини соймів на осінню сесію, що зачне ся на 9. згідно 16. вересня.

Післярадове донесене звучить так: Правительство задумує скликати сойми Далматин, Галичини, Австрії долішньої, Австрії горішньої, Сольногогорода, Стерит, Корутанії і Шлеска; сойми Далматин і Австрії долішньої зійдуть ся 9. вересня, прочі 16. вересня.

Дотично соймів Моравії і Буковини ще не заплановане.

Що тичить ся чеського сойму, то звернено ся до краєвого відділу, який досі в сій справі не забирає слова, о його думку. Сойм буде аж тоді скликаний, як краєвий відділ запевнить, що дасть ся поладити господарські питання, особливо справи елементарних нещастів.

Сесія соймової не буде, як остаточно рішено, в Тиролю, Передарулінні, Країні, Горациї і Градису, Істриї і Триєсті.

Сойми Країни і Тиролю слабують на старі політичні негодівні. В Країні поборюють ся дві партії: ліберали і клерикали. За Гавча було внесено в краєвиській соймі предложение дотичне соймової виборчої реформи. Ся реформа не сподобала ся словінським лібералам, бо запевняла клерикальному сторонництву перевагу в соймі. Ліберали відповіли на внесену реформу обструкцією, яка й досі спиняла роботу сойму. Сойм тирольський заобструктований Італійцями. Від упадку керберівського проекту автономії для південного Тиролю спиняють Італійці наради соймові; всякі переговори не допровадили до ніякої цілі, навіть аби скликати сойму на коротеньку сесію ізза поладок справ елементарних нещастів. В теперішнім своїм складі сойм не буде скликаний. Нові вибори відбудуть ся правдоподібно в пізній осени. Нескликане соймів в прочіх краях спричинене браком матеріалу до праці, яка-б заповнила сесію, як пишуть часописи.

Що до Буковини, пише „Zeit“ що буковинський сойм застряг в труднощах виборчої реформи соймової. Правительство хоче перше сконстатувати, чи сойм, в якій існують, як звисно, найбільш уgrupована партія, є встані, поладити таку важну реформу. Ч. 1762 „Zeit“ пише знова так: В Буковині, як звисно, положене оінаслідно безвідрадне. Одна з найважливіших задач для санації краєвих оінаслідів буде здобуте пропінційного фонду для краю. Чи се вдасть ся, ще не стверджено. Від дотичних переговорів залежить в загаль зібранні сойму.

Під знаком автомобілю.

Розвій форм людського життя у всіх напрямках залежить в найбільшій мірі від щораз то нових винаходів. Пригадаймо собі, який козасальний переворот в устрою форм суспільного життя викликала парова машина. Звичайна домашня промисел, причинила ся до втворення великих фабрик, і що за тим йде: капіталізму, зруйнувала малі містечка, спричинила вивертання цін через легке перевезення всяких предметів зі сторін від себе дуже далеко віддалених, словом доконала революції майже на всіх полях. З того бачимо, що найбільше значення мають в життю, згідно найбільше і всесторонно причиняють ся до зміни форм суспільного життя винаходи, що дотичать зміни методів в переносженні людей і предметів з місця на місце, винаходи на полі світової комунікації. Они спроваджують найрізноманітніші комбінації в людськєм життю і спричиняють успішний розвій людського життя на всіх інших полях, спричиняють всякі зміни, яких очевидно не мож наперед определити, бо не знати, о скільки людство силою духа зможе витягнути всякі консеквенції з даного нового підбою матерії.

Одним з нових винаходів на полі комунікації є знавий вже нам автомобіль. Вправді автомобіль ізза своєї ще не уовершеної конструкції як також задля високих цін уживають лиш люди дуже багаті і то виключно до завави-пешпорту, однак посадні перерони автомобілістів в Шенію до Парижа, в яких палому першешества зиснав князь Боргієзо, вказують, що в недовгій часі автомобіль може стати грізним суперником парової машини. Скорість автомобілю рівнає ся скорості пошійного потягу, коли не перевищає його. При тім для автомобілю не потрібно того цілого великанського апарату, тих мільйонів на будову довгого залізничного шляху, тих будок і стацій і всього числа урядників і людей до обслугов потягу пасажирів і до консервації залізничного шляху. До кермованя автомобілем вистарчить оден чоловік а найбільше два.

Значене парових залізниць для перевозу товарів полиншить ся і надаліше таким самим, натомість з уовершенем конструкції автомобілю особовий рух уляже певній зміні, іменно ослабне на залізницях, що до певної міри вжуть індивідуальність, а зможе ся на автомобілях, які попрі те, що не уступають в скорості потягам, надають подорожі більше поетичного чару.

Побіч того перевороту, який заповідає ся в комунікації особовій через застосоване автомобілю до подорожів на великі простори, не остає автомобіль без впливу і в інших сферах людського життя. Ось в Німеччині існують уже цілі відділи т. зв. „трени“, де потягову силу заступає автомобіль. При маневрах показало ся, що автомобільні трени значно краще виконують свою службу від кінних — хочби лише з того огляду, що автомобільна машина може тягти за собою кілька великих возів, наложених воєнним набором.

Великої зміни в вигляді західно європейських міст доконав також автомобіль. Нині побачити коня на вулицях великих міст Франції, Англії, зах. Німеччини — належить до рідкостей. Кінь остав нині в тих містах лише предметом поживи, а в комунікації заступила його пихаюча бензиновим димом „чортопайка“.

Вкінці — як кожний важливіший винахід, що зазначає ся сильнішим впливом в суспільнім життю — так і автомобіль вже має свою власну криміналістину. Як послідні кримінальні випадки (хочби у Відні) вказують, зростає ся уже спеціальний тип автомобільних злочинців — так як є злочинці-фаховці залізничні, учинні, банкові і т. д. Замах в підї зрабаваня автомобіля, доконаний на особі властителя магазину автомобілів, Кравса, через мнимого „д-ра Штайнера“, а то в тій цілі, аби перейти ся з автомобілем до Семитгороду, єсть буди-що-будь симптомом. Значнаємо жити під знаком автомобілю. Барон Бек в автомобілю двуючи і ночуючи обїздить Італію, набираючи нових сил до дальших парламентарних торгів. Віденські злодії доконують замахів в автомобілях. В Нью-Йорку, як недавно часописи доносили, чотирь мушкетирів в білий день на перворядній улиці панночку раг форсе до автомобіля і помчали з нею в невизнісний напрям. В Бордо, при автомобільних перегонах, за оден день маємо п'ять трупів і п'ять тяжко ранених. Вкінці князь Боргієзо вже придумує, чи би не обїхати йому світ автомобілем — а говорять і про вправу до бігуна на автомобілю. Одним словом — входимо в знак автомобіля.

Недалекі часи, а наші нащадки будуть оглядати по музеях наші парові локомотиви, покнвуючи головами над „примітивною силою“ сєї машини.

НОВИНКИ.

Чернівці, 22. серпня 1907.

На учителя пана Василя Кочу з Рускої Молдавії жалують ся нам, що він в порозумінні з тамошнім попом-Румуном Боканче наганяє наших дітей в капанскі сіти. Давнійше сам посилав хлопців до капанської бурви в Чернівцях, а сего року сховав ся вправді за плечі попа, але його роботу не тяжко відгадати. Ото батьків, які до него зголошували ся по раду, куди діти ся з своїми синами, пан учитель відсилав до попа-Румуна, а сей, порозумівшись з проє. др. Козаком, спровадив до Рускої Молдавії капанщиків. Вони заложили приватну капанську школу і оден з них і. Сироток вже цілі вакації мучить ся над затуманенем голов наших дітей.

Біда з тими трамваями. І „омнібусам“ і оіакрам черновецким не веде ся добре, за те трамвайний завід процвітає неабияк. Особливо в літі вози переповнені, бо публіка їде до Прута; в возах такий натовп, що душу витискають; часом навіть два-три вози, що їдуть близько один за другим, так заняті, що й іглі годі пропустити. За те управа трамвайного руху щось не дуже нікуле ся доброю дорогою, та не дає службі достаточних інформацій, а се докazuje найліпше ряд нещастів в посліднім часі. Там бримза була нездала, віз летів в шаленім темю і покандив коня на смерть, а візничови завдало також чималі рани, тут знов зійшов трамвай з шин, або знова переїхав якусь бабу. Часописи нотують за всім, що вина не лежить по стороні служби, бо кондуктор зробив свій обовязок, дівонив, а коли хотів задержати віз, вже не було можливо. Чому давнішими роками не трапляло ся тільки нещастів, чи тоді був на черновецьких вулицях богато менший рух? Тоді і управа і служба трошки більше зважала на публічну безпечність, а тепер, коли капітали зросли, нема часу на те...

Трагічний випадок. У вівторок лучила ся на улиці мостовий отсяк трагічна пригода: Купець Бориславскі їхав одноконною до Прута. На возі було чотирь особи. Близько кодо акційної пивоварні їхав на зустріч мужицький віз, яким провадив Юрій Паранюк з Мамаївців. Власне коли оба вози стояли проти себе, надїхав трамвай, через що кінь Паранюка сполошив ся. Пан Бориславскі кричав, аби Паранюк обминув його, однак Паранюк сего вже не міг чути і його кінь біг з такою силою проти воза Бориславського, що дишель Паранюкового воза формально пробив коня Бориславського. Розарений Бориславскі ударив Паранюка пужалом і ранив його так небезпечно, що Паранюка перевезено до краєвого шпиталю. Се інформація поліції. З иньшої сторони запевняють нас, що Паранюк був таки задержав коня і віз його стояв, на що є наочні свідки, і що пан Бориславскі не пужалом, але грубою палицею небезпечно ранив Паранюка по голові. Що Паранюк став, се ще й тим правдоподібніше, що селяне завше приставають, коли зустріне ся більше возів, між тим коли буйні пані женуть стрімголов, не хотючи бачити, що дієть ся доокруг них.

Сумно робить ся на душі... Видання українські сподучені завжди з великими трудами, а сему винен в великій мірі за малий попит із сторони читаючої публіки. Вона воліє читати російські твори, російські журнали, як свої власні українські; „Рада“ в неї „блїде“ видання, „Рідний Край“ лише тижневник, „Слово“ то само. Розуміє ся, що найбільше нехтує українськими виданнями інтелігентна часть читаючої публіки. В провінціоанальних містах годі й подибати яке українське видання, книгарі на запитаня відповідають: „та так“. Сей сумний стан малює допизь до „Ради“ з Кременчука: Сумно робить ся на душі, як подумаєш, що Кременчук вважають за українське місто. Заходжу якось в книгарню до знайомого крамаря, питаю ся там українських книжок. Мені подають невеликий пакуночок. Роздивляюся — усе старі, видані ще в підцензурні часи, а добра половина то видання аж вісімдесятих років. „Чого-ж, — кажу, — немає в вас нових видань? „Шлохо у нас ідець ма-лорусское дїло“ — каже крамарь. „Ну дайте, — кажу, — кобзаря Шевченка“. — Кажуть: розійшов ся, а було більш сотні примірників. Те-ж саме і з календарями та українськими євангеліями: продають ся добре. — Але ж ці розходять ся добре, чом же ви не пробуете держати нових українських видань, може й вони розходились би — питаюся. „Та так“ відповідає крамарь. В другій і третій книгарні те-ж саме. Іду купити газету. У рознощівників немає, в кіосках — теж. Іду на станцію. Приходжу й питаю українських газет. Кажуть: нема; були раніш „Рідний край“ та „Рідна справа“ і розходились добре, але тепер вони не виходять, а інших немає. Чом же ви не держите „Ради“, — питаю я. „Та так“ відповідають мені. „Зайшов в „городскую публичную бібліотеку“; питаюся українських газет та книжок. Газет зовсім немає, а з книжок мають ся тільки Кобзарь та старі видання Левицького. „Хіба, — кажу, — ніхто не питає?“. — „Ну, питають“ — „А чого-ж нема?“. — „Та так, знов одержую відповідь. Зустрів якось знайомого лікаря: його всі вважають за найщирішого Українця: він бо й з хорими селянами розмовляє українською мовою, що у нас не завжди трапляєть ся. Розбалакались. Якось довелось де-що сказати про одну українську газету. „Та признаєть ся, я українського нічого не читаю“ — „Чого-ж так?“. — „Та так“ — відповідає „щирій Українець“. Земство має свою книгарню, але там теж немає нічого українського. Виписано було два десятка „Кобзаря“ Шевченка та ті забрали свої-ж канцеляристи, навіть і не на воїх стало, бо канцеляристів двацять три. Зайшов кслись на сесію в школу до знайомого вчителя. Він тільки що получив книжки, прислані для школи із земства. „Е, як би ви знали, які книжки тепер почав я переглядати. Розгорнув Пушкіна і розкрив: відкрила ся поема „Полтава“. Там намальована Марія Кочубєєва з сміреним чернецким обличчям, одягнена у вбрання „московської боярні“ XVII століття. Я звернув увагу учителя на одогу дочка українського військового судді. „Та трохи не так“, зтодиз ся він. Далі я річ звернув на те, як пеугєть ся душа дитини через чужомовну школу. Він цілком поділяв мої думки й додавав ще спостереження із власного досвіду. „А якої й думки про наші нові граматки, що він ший останніми часами?“. — „Та я, признаєть ся, їх ще й не бачив“. — „Чого-ж так?“. — „Та так“, відповів мені „педагог“ і знов став показувати мені книжки, що надісладо для школи земство. Гірко робеть ся на душі після цього всього. Невже-ж наша інтелігенція зовсім не хоче знати нічого рідного?.

Виплата пенсій державним урядникам. „Wiener Ztg.“ оголошує розпорядження цілого навінету в справі виплати урядникам державним пенсій платних з гори. Коли день 1-го в місяці припадає на неділю, постанове ся, що в тім случаю треба виплатити платню в попереднім дні, отак послідного дня попереднього місяця. Війтку творить лиці 1. січня (новий Рік), бо в тім місяці днем виплати буде 2. січня, коли би новий Рік припадав на неділю.

80 літ служницю. Перед кількома днями померла в Траміні в південнім Тиролю по довгій недугі в 93-році життя служниця Анна Габрієлі. Маючи 18 літ вступила вона до служби у родині Вулькан в Траміні і служила їй вірно з незвичайною прихильністю через 80 літ.

Народне віче для громади Рівня, що мало відбутися 11. с. м., не відбуло ся по причині відкоміт. Вогорозалежній. Вово відбуде ся аж 28. с. м. на сьвіт. Богородицю. Доокрестні села просимо ласкаво загостити на се віче. Справи важні для всіх селян-халборобів.

РУСКА НАСА © РУСКА НАСА

тов. зареєстроване з ограниченою порукою в Чернівцях.

Одинока свого рода українська фінансова інституція на Буковині. — Приймає вклади щадничі і опрочентує їх на 5%. — Пай виносить 40 К і платимо 6%, виписує 2 К. — Родимці! Хай клич „свій до свого“ відісе ся голосним відомомом по цілій Буковині і пай кожній, що почуває себе щирим патріотом-Українцем складає свої ошадності в „Рускій Касі“.

Приєднуйте нам нових членів! Дирекція.

Ціна оголошень за одноразове їх поміщення: Ціла сторона 80 К., $\frac{1}{2}$ сторони 60 К., $\frac{1}{4}$ стор. 40 К., $\frac{1}{8}$ стор. 20 К., $\frac{1}{16}$ сторони 10 К., $\frac{1}{32}$ сторони 5 К., $\frac{1}{64}$ сторони 2 К. 50 с. — Анонси обчислює ся після об'єму місця не після малого тексту.

ОГОЛОШЕННЯ.

Зарубрики: Надіслані і Оголошення редакція не відповідає.

При кількохразових або при річних замовленнях, значний опуст.

Дрібні Оголошення малим друком (petit), числить ся по 4 с. від слова.

Належностей за анонси марками поштовими не приймає ся.

Найлучше і вже випробоване средство на ревматизм єсть NERVOL

„Назва правно забезпечена“
антикара др. Ю. Францоza
в Тернополі.

Се є знамените усмиряюче средство до
натирання против всяких ревматичних
болюв, простудження, ломани костей, пле-
чий гістця і нервових недуг. Прошу ува-
жати на напис „Nervol“ і не при-
мати ніяких „Нервотонів“.

Ціна флакона 80 сот. 10 флаконів (фля-
шочок) 8 кор. з оплатою і опакованем.
Тисячки листів з подякою. — Вислака
2 рази денно до всіх країв.

В Чернівцях на складі у Шміда
і Фонтіна.

153 (—) 18/7

Г. ФАЙЛЕС

усувач нагніток

Чернівці,

ул. Руска ч. 8.

Друкарня „Рускої Ради“ в Чернівцях

має на складі

нові рускі

шкільні друки

як:

натальогі, тижневники і пр.

Ще послідний раз

упоминаю всіх тих Панів які свого часу побрали календарі „Рускої Бе-
сїди“ в розпродаж з лїт 1904—1907 а до сеї пори не вирівняли за них
належностей, аби на сего першого с. е (1. вересня 1907) **безпрова-
лочно** се зробили; в противнім разі най вибачать, але я свої претен-
сїї стягну судовою дорогою, яка за собою потягне і кошта.

З пов. Іван Захарко.

(Steckenpferd-Lilienmilchseife)

МОЛОЧНЕ МИЛО З ЛЕЛІЇ,

Бергмана і С-ки в Дрезні і Тешині над Ельбою

після одержування щоденно писем з признанем, єї остане ся із
всїх медичних мил найуспішнїйшим, проти соняшних виприсків
на шкірі, як також служить до одержання і плакани сльозної м'я-
кої і рожевої пери. — Штук 80 сот. у всїх дрогериях, складах
перуи і торговлях мила. 44 (37—50) п.

Голов. склад у Шміда і Фонтіна Чернівці, ул. Головна.
(Enzenberg-Hauptstrasse)

Друкарня „Рускої Ради“ в Чернівцях

має на складі

Книги і друк для Каси райфайзенських.

Я, АННА ЧІЛЯГ

виплекала мое на 185 см. довге „Loreley“-волосє через 14 місячне уживанє помади
яку я сама винайшла. Помада та є одним средством проти випадання волосє, скріп-
ляє пїбульки волосєві, прискорює поріст, ділає успішно на поріст бороди і вусів і по-
короткїм вже уживаню привертає волосє на голові і бороді натуральну полискуючу барву; охо-
роняє також перед передчасним сивїнем, та удержує молодий буйний волос аж до пізної старости.
Я ніколи не казала того що лїсї панове, яким корїнь волосовий нїдїє, будуть коли мали волос на
голові; однак там де корїнь волосє не зовсїм замер, моя помада ділає дуже успішно так що в короткїм часї
ростє волос у панів і у пань; успіх запевнений.

Кождий може своє волосє аж до пізної старости утримати довге і густе як лиш буде уживати помади
винаходу панї Анни Чіляг. Нїяке инше средство не посїдає тільки поживних частий для волосє як пома-
да Анни Чіляг, яка собі вже здобула сьвітлову славу, бо панї і панове по короткїм вже її ужитю ледво
одного слоїка, досягнути пожаданї успіхи; випаданє волосє вже по кількох днях устає а новий волос під-
ростає. Тисячі листів з признанем переконують цілий сьвіт і лиш правда увінчає успіх.

В послїдних лїтах появляє ся багато виробів на поріст волосє. Ростуть они як гриби по дощи, та
сейчас зникають, а навпаки лиш правда добре держить ся, бо реклама, пустї обіцянки і вимушуванє не вдїє
нічо — треба доказати правду успіхом. Там паням котрим волосє випадает не вистарчає лиш поручити але
треба конче від Анни Чіляг помаду спровадити най о єї діланю і успіху самї наглядно пересьвідчать ся; моя
фірма, яка істнує вже 25 лїт дає повну запоруку за успіх.

Ціна одної коробки 1, 2, 3 і 5 зр.

Вислає ся щоденно за попереднім надісланем належностей або в послїплатою до всїх місцевости в цілїм сьвіті.

Вислака впрост з фабрики з відни також належить замовляти.

Анна Чіляг, Відень,
I. Graben Nr. 14.

Головний склад в Чернівцях у Шміда і Фонтіна, Дрогерия уліця Головна (Енценберга).

Селяне! асекуруйте ся від шкід огневих!

Товариство взаїмних обезпечень

„ДНІСТЕР“

у Львові, при ул. Рускій ч. 20. (в власнїм домі)

приймає обезпеченя будинків, всяких річй домашних го-
подарських, збіжа і пашї на случай шкід заповідяних через по жар.
Оплата премій мала, а користь для погорівших велика.

Шкоди лїквідує і виплачує „Дністер“ з найбільшою скоростю.
При оцінці шкід бувають запрошені 2 господарі селяне з поміж чле-
нів. Дотепер виплатив „Дністер“ 13.747 відшкодовань в сумі сїм
і пів мільона кор.

Зиск по скінченїм році звертає ся членам. Звороту за
р. 1906. дістають обезпечені члени по 10 сот. за кожду корону
заплаченої річної премій.

Банк красвий у Львові і Чернівцях, Каса ощадн. у Львові, і т. д.
приймають подіси „Дністра“ при удїлюваню позички.

Житєві обезпеченя приймає „Дністер“ для краківського
товариства, а провізію від таких обезпечень відотуває „Дністер“
на публичні добродїйні цілі.

Поясненя до обезпечень удїляє Дирекция або агенти,
Агенції „Дністра“ находять ся в кождїм місті і в многих селах;
там, где, єще неробить иньший агент „Дністра“, можуть пись мен-
ні селяне старати ся о удїленє агенції. Дотепер дістали агенти
969.507 корон провізії.

Фонди Товариства 21. грудня 1906.

Фонд резервовий	Кор. 846.189-20
„ резерви премій	„ 550.140—
„ на звороти	„ 16.159—
„ на ріжницю кур.	„ 29.866-35
„ резерви спеціаль.	„ 31.040.73
„ емер. урядників.	„ 185.810.21
иньші фонди заосмотреня	„ 25.000—

Селяне! асекуруйте ся від шкід огневих!

Розповсюджуйте „БУКОВИНУ“ і „РУСКУ РАДУ“.

СКЛАД ТОВАРІВ В. БАЛЬТІНЕСТРА МОЛОДШОГО

Чернівці, уліця Головна-Енценберга ч. 3.

Телефон ч. 301.

Самостійний склад з п. к.

надїрних фабрик а іменно:

Рік заложеня 1873.

Фабрики обуви: Антона Чапека у Відни, Ф. Л. Попера
в Хрудїмї.

Фабрики капелюхів: І. Генрика Ітї у Відни, Осипа
Піхлера і Сїнів в Грацу.

Товари з альпани і хїньского срібла В. Бахмана і Спїлки у Відни.

Знижені ціни всїх лїтних артикулів, іменно: Парасольок від сонця, соломкових і легких фїльцових капелюхів, шапок, лїтнього біла, дамських поясків, рукавичок, убрань лїтчих, краваток, сороч-
чок для туристів і поєсів, лїтних камізелок і т. п.

Найбільший вибір тукравєвих і заграничних фабрикатів:

Капелюхи для дам, панів, хлопців і дїтий. — Шапки для дам, панів, хлопців і дїтий. — Сорочки для панів і хлопців. — Віє туристів для панів і хлопців. — Ковчарик
і манжетки. — Паньчохи і шкарітки для панів і дїтий. — Хусточки до носа для панів і пань. — Рукавички для панів і пань. — Убраня і жакети для дїтий.
— Черевки для дам, панів хлопців і дїтий. — Пізчеревки для дам, панів, хлопців і дїтий. — Сандазки Кнайпа для дам, панів, хлопців і дїтий. — Домові черевки
для дам, панів, хлопців і дїтий. — Парасольки для дам, панів хлопців і дїтий. — Ремінці до подорожи, до польованя, ручні куєри, з оковою Медлера, валїзи, луделка на капе-
люхи. — Імітовані валїзи з оковою Медлера і луделка на капелюхи. — Такі самі валїзи обтяжені шкірою на підшви. — Кошки до подорожи „Моравія“ з патентованими
замками. — Тапки, куєри і нецесарї до подорожи. — Пляди, парасолї, еутерали до подорожи. — Куєри і тапки легкі до подорожи ріжного рода. — Подушки і коци до подо-
рожи. — Кошки до подорожи на начинє, шкло і бляшанє начинє. — Перуки, мила, щїтки, до річй, і зубів.
Артикули шпортові і до гри „Tennis“, ракетки, бальони і всякі прибори. — Револьвери, рушницї і всяка амуніція.

Замовленя з провінції залагоджують ся сейчас.

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

З друкарні товариства „Руска Рада“ в Чернівцях під зарядом Івана Захаря.

За редакцію вїповіддає: Віктор Остроїч.